

lahko testo s krpo ob roboh stisneš skupaj. Ta štrukelj prevrni na suho pločevino (pleh), ali v emajlirano podolgovato pekvo, tako da pride gladka, do sedaj spodnja stran navrh in navskriž dani robovi spodaj. Pomaži struško z raztepenim jajčkom in speci v precej vroči pečici. Hladno zreži na dva prsta široke rezine in potresi s stolčnim sladkorjem. — Nadev: za en krožnik kislih, na tanke liste zrezanih jabolk naloži po sredini testa, potrosi s 4 pestmi sladkorja, malo cimeta, par rozinami in če hočeš, položiš tu in tam za lešnik velike kepice masla.

Popravek.

V navodilo za »jabolčno juho« v zadnji številki lista se mora glasiti v 4. vrsti mesto »vode in moke« — pravilno »podmetek iz mleka in moke«.

Misanje perutnine.

Vsako jesen, predno nastopi hladni zimski čas, obnovi perutnina svojo pernatno obleko. V tej življenski dobi kaj hitro izpade staro perje in kokoši nehajo nesti. Naloga gospodinje je, da se doba misanja kolikor mogoče skrajša, ker se s tem prepreči prehlad in doseže, da kokoši kmalu zopet začno nesti jajca. Treba je predvsem zavarovati živali pred prehladom, pokladati jim pa močno hrano. Najboljša zrnata krma je koruza, poleg tega je pa potrebno dajati ribjo moko (do 2 dek dnevno na žival), laneno seme ali lojne ocvirke.

Opažite kurnike

pravočasno pred nastopom zime. Kokoši, ki zmrzujejo in ozebejo, ne dajo pričakovanega haska v kljub zadostni krmli. Take živali ne neso in ne uspevajo.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 10. oktobra 1931 so pripeljali špeharji 97 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13 do 14 Din, slanina 14 do 16. Kmetje so pripeljali 5 voz sena po 85 do 95, 10 otave po 75 do 80, 1 voz slame po 70. Pšenica je bila po 2, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.50, proso 2, ajda 1.50, fižol 1.50 do 2, luščen grah 10 do 12. Česen 18, čebula 3 do 5, zelje 1 do 2. Kokoš 30 do 45, piščanci 25 do 65, raca 18 do 25, gos 40 do 60, puran 30 do 60, fazan 18 do 20, srnjak 10 do 12. Orehi celi 6, luščeni 28 do 30, kisló zelje 4, repa 2, gobe 1—2, grozdje 3 do 5, hruške 3 do 5, jabolka 3—4, breskve 4—5. Mleko 2—3, smetana 12—14, surovo maslo 28—32. Med 12—20. Slive 3 do 5, surovi kostanj 1.25 do 1.50, pečeni 6 Din.

Mariborski svinjski sejem dne 9. X. 1931. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 309 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 40—75 Din, 7—9 tednov stari komad 80—100 Din, 3—4 mesece stari komad 150—250 Din, 5—7 mesecev stari komad 300—400 Din, 8—10 mesecev stari komad 450—500 Din, 1 leto stari komad 550—700 Din, 1 kg žive teže 7—8 Din, 1 kg mrtve teže 9—12 Din. Prodanih je bilo 131 svinj.

*

Robinzon.

Majhen otok na južnem koncu Južne Amerike, Juan Fernandez, na katerem prebiva danes nekaj ribiških družin in katere obiskuje parnik vsakih 14 dni, spada med najbolj znane otoke. Prevladuje prepričanje, da je stopil na omenjeni otok Robinzon Cruzoe in živel na njem samotarsko življenje, ki je prepleteno z raznimi doživljaji, dokler se ni preselil na večji otok Mas-a-Tierra. Na baš omenjenem otoku se je naselil v novejšem času nov Robinzon. Ta samotar se piše Hugon Weber. Med svetovno vojno je bil vržen na otok, je živel tamkaj nekaj časa, pa se je pozneje zopet vrnil, da bi na otoku ostal

do smrti. Seve so danes življenske razmere povsem drugačne, kakor so bile v časih prvega Robinzona.

Mas-a-Tierra spada k južnoameriški državi Čile, ki ga je uporabljala nekaj let kot kazensko kolonijo.

Hugon Weber se je podal v notrajnost otoka, kjer skuša živeti življenje, ki bi naj bilo prepleteno z doživljaji. Naselil se je na 250 m visokem prostoru, ki je zavarovan od skal. Najpoprej je moral na tem prostoru posekati drevesa in izkopati visoko travo s koreninami. Ta košček zemlje, katerega je iztrgal divjini, je pričel obdelovati.

Novi Robinzon je živel nekaj časa pod šotorom. Sklenil pa je, da si postavi hišo, kar je zahtevalo mnogo truda in znoja. Najprej je izkopal stavbeni prostor in je postopal pri gradbi hiše ravnotako, kakor je opazoval domačine. Zmešal je zemljo, slamo in posušeno travo z vodo. Iz te zmesi je postavil zide, ki so se utrdili na solncu kakor bi bili iz kamenja.

Na otoku je vse polno divjih koz. Koze so morali nekoč pripeljati ljudje na otok, a so se živali na otoku zelo pomnožile in s časom podivjale. Nikakor ni lahko podivjane koze vloviti, ker poseda izredno tenak sluh.

Na Mas-a-Tierra ni ne kač, ne želv, pač pa zelo mnogo divjih golobov in na tisoče najlepših čisto malih ptičkov, katerim pravijo kolibri.

Po skalah ob obali otoka so še vidne votline, po katerih je iskal zavetišča prvi Robinzon. Danes uporabljajo te izdolbine ribiči kot shrambe za mreže.

Življenje otočanov je zelo miroljubno. Nobeden ne plačuje davkov in se ne pritožuje radi javnih bremen. Jadrnica iz Valparaíso prinaša otočanom razne potrebščine. Vse je srečno in zadovoljno. Pripovedujejo celo, da je bilo udobno na otoku tudi tedaj, ko so bivali na njem kaznjenci.

Nemec Hugon Weber ne čuti niti najmanjše potrebe, da bi se preselil iz

Tudi nanj, ki je od mladih nog živel in rasel na ti zemlji, je pokrajina s svojo mladostno, nevestinsko krasoto mogočno vplivala.

»Ako oče gvardian, ki je vendar sin Slovenskih goric, tako toplo ljubi naše polje, kako ga ne bi jaz, ko pa je vendar moj dom?« je razmišljal. In mu je v srcu postajalo toplo in svečano. — »Da je gospod Sagadin v svo dušo navezan na to zemljo, ni čudno: saj je tukaj rojen. A topleje je ne ljubi ko jaz. Mati mi je, zvesta rednica.«

Ne samo vesel je bil te zemlje. Nekako pomlajenegega, močnejšega se je čutil, ko je tako samotni, a odločno-krepak stopal po nji in je njena krasota korak za korakom šla ob njem in z njim.

Pa se je med tihim, vase pogreznjenim razmišljanjem še enkrat obrnil in se razgledal proti mestu, kakor bi ga bilo mesto potihoma, a odločno poklicalo. S pravim užitkom je gledal, kako ga je zahajajoče solnce ne le kropilo, ampak ga naravnost preplavljalo s svojimi žarki. Zlasti mogočni grad na hribu, da je s svetlimi očmi, velikimi okni, mežikal dol v deželo, kakor bi jih solčna svetloba silno pekla in ščemela. Morda resni, molčeči zidovi težko čakajo, da bo legla nanje noč. Da bi v nje objemu mirno in pokojno zadremali, preutrujeni od mnogih veselih in žalostnih dogodkov — gorje le, da je bilo število zadnjih večje ko prvih — ki so jih v teku

stoletij gledali v sebi, v mestu pod seboj, v deželi krog sebe. Morda žalujejo, ker jim je pred tremi leti umrl gospodar. Edini sin njegov pa je oblekel resni habit jezuitski in dela v ostrem redu sinov sv. Ignacija v Gradcu pokoro za mnoge grehe grofovske hiše Thanhausenske. Ob enem pa se pogaja z očeti jezuiti v Zagrebu, ne bi li oni prevzeli gradu in ga uredili za samostan svojega reda . . . Istotako živo in jasno so se odbijali solčni žarki od mnogih oken veličastnega dominikanskega samostana ob vznožju grajskega griča, a visoko gori nad Dravo. Ta je čuval mesto na zapadni strani, kakor ga je varoval na vzhodni, v predmestju Kaniži, leta 1630 dozidani, med ljudstvom posebno priljubljeni kapucinski samostan, ki ga pa od tukaj oko ni doseglo. Na južnovzhodni strani pa je mejil mesto minoritski, čigar streha in visoko v zrak kipeči zvonik sta vsa blestela v večernem solncu. Iz srede mesta pa je kipel mogočni, očrneli, rimski opazovalni stolp; jasno in ostro se je odražal od sinjega neba v ozadju, kakor s črnim naslikan na modro platno.

»Lepo, lepo«, je razmišljal kmet in se je obrnil, da nadaljuje pot domov. »A saj imamo tudi mi tu zunaj na deželi lepo.«

Nenadoma se je zdrzil iz svoje zadovoljnosti, prebudil se v hipu kakor iz lepih sanj. Kar odrevel in z grozo v široko odprtih očeh zastrmel gor

spoznal. Iz nekega okna je gledala njegova sestra, katera je tam stanovala s svojim možem. Pozdravil jo je, ona pa mu kot tujcu ni niti odzdravila. Zalostnega srca je stopal dalje, ker je videl, da prihaja od cerkve sem njegova mati. Rekel je samo: »Dober dan!«, a mati je vzkliknila takoj: »Sin moj!« in ga je kar na cesti objela. Čeprav je bil povsem izpremenjen, materino oko ga je takoj spoznalo.

samote v civilizirani svet, kjer je eden drugemu v napotje. Na Robinzonovem otoku je še dovolj prostora!

*

Zasmehovani Poljšak de- la na Dunaju čudeže.

Pod zgorajnim zaglavjem je prinesel »Jugoslovan« od 6. oktobra t. l. izpod peresa dunajskega dopisnika o g. Poljšaku naslednje:

Dvorni svetnik in primarij Rudolfove bolnice na Dunaju dr. Funke je imel dne 1. t. m. ob 4. uri popoldne svoje prvo predavanje v zimskem semestru o zdravljenju neoperativnih rakov, sarkoma in kostne tuberkuloze. Predaval je na kliniki prof. Eiselsberga pred zdravniki iz raznih delov sveta, kajti njim je bilo to predavanje v prvi vrsti namenjeno. Došli so oficijelni zastopniki Litve, Estonke, Češke, Finske, Rumunije, Holandske, Švedske, Norveške in menda tudi Jugoslavije, neoficijelno pa še Venezuela po vseuč. prof. in bivšem ministru dr. Riveru Saldio- ca, Indija, Kitajska, Arabija, Francija, Anglija ter veliko znanih kliničkih in drugih zdravnikov dunajskih.

Pred tako odlično družbo iz vseh delov sveta je prof. Funke predaval o svojih nad 20letnih izkušnjah na polju raziskovanja raka in nekaterih sličnih boleznih. Omenil je na kratko vse, kar je do zdaj dognala raziskovalna znanost. Naglašal pa je, da se od vseh doslej znanih 80 metod zdravljenja niti ena še ni obnesla. Ko je odpravil vse te metode, je dejal, da je on videl samo dva bolnika dozdnevno ozdravljena, ali še ta dva nista bila znanstveno dokazana. Ta grozna bolezen se razširja čedalje bolj, čim bolje se ljudje hranijo, toliko več je raka. Zdravnikova naloga je bila v glavnem ta, da bolnikom vsaj bolečine lajša. Ozdraviti bolezen pa doslej ni bilo mogoče.

Šele od slovenskega učitelja Alojzija Poljšaka smo dobili sredstvo, o kate-

rem je mogoče reči, da ima bodočnost (»es hat den Anschein, als ob diesem Mittel die Zukunft gehörte...«). To sredstvo je Poljšak imenoval »abjinnin« in sestoji prav za prav iz več mazil. Najprej je opisal sestavo tega sredstva, način uporabe in uspehe, ki jih je predavatelj doslej že imel in ki so ga vsodbujali, da je čedalje z večjim interesom uporabljal to sredstvo. Opazovanja so mu utrjevala prepričanje, da je s tem sredstvom na dobri poti. Je tu več mazil: z enim se rak docela izčisti, nagniti deli se razkrojijo in izločijo, ne da se pri tem kakorkoli oškoduje zdrava okolica, nato se šele začne z drugim mazilom zdravilni proces. Uspehi so naravnost presnetljivi, kakor bomo pozneje videli na ozdravljenih osebah, ki so rade prišle, da pokažejo uspehe tega Poljšakovega sredstva pred celim zborom tujih jim ljudi.

Tega sredstva pa se ne poslužuje samo on v Rudolfovi bolnici, marveč še več drugih zdravnikov odličnega slovesa, kakor docent dr. Aschner, prof. Riese, prof. Scherber, prof. Werner, primarij Murath, prof. Kerl, prof. Pichler, prof. Nobl in drugi. Uspehi so odlični, kakoršnih doslej še ni bilo.

Predavatelj je izjavil še, da je opravičeno upanje, da se posreči na tej podlagi tudi zdravilo za raka v notranosti, kjer z mazili ni mogoče blizu. In povedal je tudi vsem navzočim veselo vest, da bo kmalu otvorjeno na Dunaju zdravilišče, kjer bodo sprejemali težke bolnike za notranje zdravljenje in kjer se bodo mogli zdravniki iz vsega sveta pripravljati za zdravljenje s Poljšakovo metodo in nje govimi zdravili. To vest so sprejeli poslušalci s posebnim zadovoljstvom. Povedal je tudi, da je Poljšakovo sredstvo na Dunaju pravilno registrirano in torej priznано. (To se je zgodilo na podlagi odličnih pričeval tele vrste znanih evropskih kapacitet. Videli sem tudi sam ta izpričevala v originalu, ki pričajo, kako nizkotno in smešno je bilo ravnanje nekaterih naših ljudi, ki so končno dosegli,

da je moral Poljšak iti v tujino, kjer se osamljen bori za najbolj nesrečno človeštvo in končno za svojo čast in za svoj obstanek.)

Predavanje prof. Funkeja je trajalo skoro dve uri. Na koncu pa je pokazal nad dvajset obolenj za rakom, večinoma že docela ozdravljena, ali v štadiju zdravljenja, da se je videl celi proces zdravljenja. Videli smo več obolenj raka na ženskih prsih. Nekatera so bila že uprav strašna. Rak je segal že globoko in notranost in grozil z neizogibno in strahotno smrtjo. Ali zdaj samo še rdeča pega kaže, kje je bil rak. Mnogi zdravniki so kakor neverni Tomaži otipavali to mesto in vprašali, če kaj boli. Videli smo ozdravljeno bolezen na raznih delih telesa, da, celo v ustih in pod očesom zunaj in znotraj, na lobanji, na čelu, na kolenu, da, celo na podplatih. Fotografije pa so kazale, kakšen je bil rak pred zdravljenjem. Strašni so bili nekateri pogledi na razjedajočega raka. Videli smo celo ozdravljeno raka na dveh moških spolovilih. Zdaj sta možakarja zdrava. Ali niso to čudeži? In vsi navzoči odposlanci znanosti in raziskovanja so rekali: eto čudeži! Videli smo grda obolenja sarkoma na nogah itd. Dvema bolnikoma so zdravniki hoteli nogo odrezati, ali prišel je Poljšak s svojimi mazili, in zdaj je noga ozdravljena, moža hodita in se počutita tako dobro, kakor da nista nikdar imela take strašne bolezni. Videli smo ljudi z ozdravljeno kostno tuberkulozo. Izpod kolena do členov je že razjedala nogo, ali zdaj je vse lepo zaceljeno in zdravo. Neka mlada žena je pokazala svoj dovolj lep nosek, nič se ni poznalo, da ga je še pred meseci manjkalo do polovice, kakor nam je pokazala fotografija. Neki ženi so operativno že odrezali desne prsi, ali raka niso ugonobili, ta je dalje razjedal v globino, in strašna smrt bi ženo rešila daljnega trpljenja. Zdaj je žena zdrava. Rešitelj je bil naš v domovini preganani in zasmehovani Poljšak.

Neki znamenit zdravnik je tlesknil z

proti Pohorju. Zakaj glej, iz oblakov nad pohorskimi vrhovi se je izluščila čudna prikazen in je plavala dol čez polje: pošasten jezdec, na okostju ogromnega konja jezdeč, ognjen z mračnim, kakor krila velikanske pravljicne ptice plahetajočim plaščem. Od zemlje do neba — se je zazdelo Rajavcu — sega jezdečeva postava. Nad jezdecem pa vse nebo preplavljeno s krvjo, pot jezdečeva čez pokrajino vsa okrvavljena!

Po prvi grozi je kmet dvignil roko, si mel oči, kakor bi se bil pravkar prebudil ali se šele prebujal.

»Ali sanjam? Ali je vendar resnica?«

Zavedel se je, da bedi.

»Morda pa me je le pogled premotil!«

In je s podvojeno pozornostjo pogledal čez polje. A glej, nikjer več sledu o groznem jezdecu.

»Kaj je bilo to? Sanje ali resnična prikazen? Saj pijan vendar nisem.«

Obrisal si je čelo, vse potno od vznemirjenja, dasi ni bil plašljivec.

»Ali nam Bog pošilja znamenja? Znamenja prihajajoče nesreče? Bo Turek ali kuga? Bog se nas usmili in sveta Devica!«

Pospešil je korake, mrmrajoč v večerni mrak, ki je naglo legal na okolico, polglasne molitve, da bi slišal vsaj lastni glas.

III.

»Jezdi, kakor bi jezdil k svojemu dekletu«, je nevoljno godrnjal dan navrh čuvaj ob Dravskih vratih, mrko zroč za mladim jezdecem, ki je pogнал konja v najhujši dir, brč ko je čez most prijezdil.

»Saj se mu najbrž mudi k nji«, se je smejal tovariš, dobro rejen in dobrovoljen možakar srednjih let. »Ali ga ne poznaš? Dominik je, mestnega pisarja sin. Na Hajdini ima nevesto, pravijo.«

»Vsi imajo svoja dekleta in neveste, ti mestni postopači. In brez dela in skrbi letajo za njimi. Mi pa se trudimo, jih naj stražimo in skrbimo, da jih kmetje ne opetnajstijo pri mostnini in da Turki ne vdero v mesto in te bogatine oplenijo«, se je hudoval prvi. Zlovoljno je vihal dolge brke in mračno gledal za jezdecem.

Bil je res Dominik. In res na poti k nevesti.

Naglo je tekel vranec, a nestrpnemu mladeniču še prepočasi. Ta bi želel, da bi hitel kakor njegove misli, njegovo hrepenenje. Te pa so bile že davno pri ljubljeni deklici, ki je že dolgo ni bil videl.

»Kakšna pač je zdaj?«

(Dalje sledi.)

Narodni pregovori.

Govoriti je srebro, molčati pa zlatol

Boljše drži ga, nego voll gal

Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pada!

Vsak je svoje sreče kovač!

Prijateljski nasvet.

»Moja zaročenka je angelj. Iz same ljubezni bi jo pojedel.«

»Daj jo, sicer ti boče čez deset let žal, da je nisi!«